

De Zoogeografische verspreiding van de grottenbewonende invertebraten in Bulgarije volgens Basil Georguev.

J. Heynderycx

Bulgarije is een zoogeografische regio waar de fauna's van centraal Europa, de Balkan, de Ponto-Caspische regio en het mediterrane gebied elkaar ontmoeten.

De grottenbewonende fauna troglofielen en troglobionten vertoont daar in de noordelijke montane gedeelten van Bulgarije in de grotten een aantal endemen, Balkan endemen, Bulgaarse endemen en lokale endemen en een na de ijstijd aangekomen gemengde populatie uit bovengenoemde zoogeografische gebieden.

Deze grottenbewonende fauna is tamelijk grondig bestudeerd en dak zij de studies van Petar Beron en B. Guergeov nu tamelijk goed gekend. Wij geven de verspreiding aan van deze invertebratenfauna over 7 gebieden die volgens B. Guergeov hun eigen karakteristieke fauna en endemen bezitten en geven dit ook weer in tabellen. Deze gebieden in de tabellen van 1 tot 7 genummerd zijn:

- 1 De Donauvlakte (Dunavski regio) met het Dobroedsja gebied.
- 2 De Stara Planina regio (Staropniska regio) met het Taro Planina gebergte.
- 3 De Rila-Rodopski regio met het Rila, Pirin en Rhodopen gebergte.
- 4 De Strouma vallei. Strumsko-Mestenski regio. ZW Bulgarije met de Strouma en de Mesta vallei en o.a. het Slabyanka gebergte.
- 5 Het Trakisch gebied (Trkinski regio, Trakinski Nizina)
- 6 Het Chernomorsko gebied (Tchernomorski regio).
- 7 Het Strandza gebied (Strandjanski region) met het Stranda gebergte.

Aantal soorten aangetroffen in de grotten van Bulgarije:

Groep	Geografisch gebied							regio	
	1	2	3	4	5	6	7	Noord	Zuid
Oligochaeta	-	6	2	-	1	-	-	6	1
Gastropoda	1	4	1	-	2	-	3	4	5
Oniscoidea	1	23	11	1	2	-	5	32	8
Opilionidae	-	5	1	-	-	-	-	5	-
Pseudoscorpionida	-	13		1	-	-	-	13	-
Araneida	11	17	14	-	9	1	9	24	13
Acaromorpha	-	1	1	1	-	-	-	2	-
Chilopoda	-	8	5	-	1	-	2	11	3
Diplopoda	4	24	9	-	3	-	3	33	6
Diplura	-	4	1	-	-	-	-	4	-
Collembola	2	31	7	-	3	-	2	33	4
Coleoptera	6	47	9	-	5	-	1	54	5
Diptera	1	7	2	-	-	-	1	7	-

totaal	26	191	64	3	26	1	25	228	44
Endemen	6	120	34	3	9	-	10	149	20
Balkan endemen	2	11	6	-	3	-	-	15	3
Bulgaarse endemen	2	10	7	1	3	-	5	13	7
Lokale endemen	2	99	21	2	3	-	5	121	10

Verspreiding van de trogliefiele soorten:

Groep	Geografisch gebied							regio	
	1	2	3	4	5	6	7	Noord	Zuid
Oligochaeta	-	6	2	-	1	-	-	6	1
Gastropoda	1	4	1	-	2	-	3	4	5
Oniscoidea	-	10	5	-	1	-	2	12	2
Opilionidae	-	1	1	-	-	-	-	1	-
Pseudoscorpionida	-	4		-	-	-	-	4	-
Araneida	11	17	14	1	9	1	9	22	13
Acaromorpha	-	1	1	-	-	-	-	2	-
Chilopoda	-	5	4	-	-	-	1	8	1
Diplopoda	4	11	4	-	3	-	3	15	5
Diplura	-	1		-	-	-	-	1	-
Collembola	2	25	6	-	3	-	2	27	4
Coleoptera	6	11	6	-	4	-	1	15	4
Diptera	1	7	2	-	-	-	-	7	-
totaal	25	103	46	1	23	1	21	124	35
Endemen	5	36	17	1	6	-	6	49	11
Balkan endemen	2	7	4	-	2	-	-	10	2
Bulgaarse endemen	2	9	7	1	3	-	5	12	7
Lokale endemen	1	20	6	-	1	-	1	27	2

Aantal echte troglobionten:

Groep	Geografisch gebied							regio	
	1	2	3	4	5	6	7	Noord	Zuid
Oniscoidea	1	13	6	1	1		3	20	5
Opilionidae	-	4	-	-	-	-	-	4	-
Pseudoscorpionida	-	9	-	-	-	-	-	9	-
Araneida	-	1	1	-	-	-	-	2	-
Chilopoda	-	3	1	-	1	-	1	3	2
Diplopoda	-	13	5	1	-	-	-	18	1
Diplura	-	3	1	-	-	-	-	3	-

Collembola	-	6	1	-	-	-	-	6	-
Coleoptera	-	36	3	-	1	-	-	39	1
totaal	1	88	18	2	3	-	4	104	9
Endemen	1	84	17	2	3	-	4	100	9
Balkan endemen	-	4	2	-	1	-	-	5	1
Bulgaarse endemen	-	1	-	-	-	-	-	1	-
Lokale endemen	1	79	15	2	2	-	4	94	8

- 1 Voor de Donauvallei vermelden we de troglofiele crustacee *Trichoniscus anopthalmus intermedius*.
- 2 Eigen aan de Stara Planina regio zijn *Lithobius lakatnicensis* (een duizendpoot), *Plusiocampa bulgarica* (diplura) en *Pseudosinella duodecimocellata* (Collembola). In deze regio vindt men het grootst aantal echte troglobionten (zie tabel). In volgorde volgt:
 - 3 Rila Rodopen regio. Endemisch voor deze regio is de Oniscide *Trichoniscus rhodiense*
 - 4 De Strouma regio met het Slabyanska gebergte heeft als endemen *Tranteevonethes gueorguievi* en *Prodicus delcevi* en de troglofiel *Lepthyphantes gueorguievi*.
 - 5 De Trakische regio omvat als endemen *Lithobius ttjasicensis* en *Bureschiana drenskyi*.
 - 6 De Tchernomorske regio heeft een troglofiel *Meta bourneti*
 - 7 Het Strandza gebied heeft als endemen drie Oniscoidea: *Trichoniscus valkanovi*, *Trichoniscus beroni* en *Trichoniscus tashevi*, evenals *Monotarsobius bifidus*.

Merkwaardig is het aantal endemen in de noordelijke helft van Bulgarije namelijk 149 waarvan 15 Balkan endemen en 121 lokale endemen terwijl in de zuidelijke helft van Bulgarije op 20 endemen 3 Balkanendemen, 7 Bulgaarse endemen en 10 lokale endemen aantreft. Dit betekent niet dat de zuidelijke fauna armer is maar dat als het over grottenbewonende invertebraten gaat de invloed van de ijstijd zich daar opvallend heeft laten voelen.

Als we nu het totale aantal endemische soorten voor Bulgarije beschouwen dit is voor alle orden 473 of 6,6 % van alle soorten.

De arealen met de meeste endemische soorten zijn het Rila gebergte (117), de west Rhodopen bergen (107), de Pirin bergen (103) en de bergen van de centrale Stara Planina. De Strouma vallei heeft er 95, de west Stara Planina 82, de Vitosha bergen 81 en de zuidelijke Zwarte Zee kust 67. De Strandzha bergen 43 endemen, de noordelijke Zwarte Zee kust 31, Slavyanka bergen 25 en Belasitza bergen 16.